

NATURRESERVAT

Välkommen till Hilleshögs dalar – möt sandbranter och gröna dalar

Skåneleden och Sandbergen-slingan tar dig över böljande betesmarker, med spår från våra förfäder, och längs kronet av de mäktiga sandstupen, med vida vyer över havet. Det är sanden som är grunden för de sällsynta växter och djur du kan se här, som klintsnyltrot, sandödlan och backsvala.

Geologi, dalar och backfall

De branta sandstupen kallas backfall och är unika för denna kuststräcka och ön Ven ute i sundet. Backafallen och den breda dalgången i Hilleshögs dalar bildades när senaste inlandsisen smälte för cirka 15 000 år sedan. De brantare sidodalarna har kommit till senare genom att den finkorniga sanden flyter iväg, rasar, när den utsätts för kyla och vatten.

Kustens betesmarker

Fram till 1800-talet täcktes kusten av stora betesmarker, som användes gemensamt av de intilliggande byarna. När jordbruket moderniserades plöjdes de flesta betesmarkerna upp. Även Hilleshögs dalar. Men den ostadiga sandjorden, som ju faktiskt orsakat en del av dalbildningen, dög inte till åkermark. Därför kan du idag njuta av de mjukt böljande, betade backarna. Besök gärna Gåsaägget – där är blomsterprakten som störst, med gullivor och mandelblom.

Snyltande växter och gröna ödlor

I de sandiga branterna finns mängder av spännande växter. En av de ovanligaste är den gul-rosa klintsnyltrotten. Den saknar klorofyll och måste därför snylta socker från väddklint. I den solvarma sanden har också sandödlan och olika vildbin sina bon.

Gravhögar och försvarsanläggningar

I reservatet finns flera stenåldersboplatser och gravhögar. Dessutom finns rester av Karl XII försvarsanläggningar från början av 1700-talet, så kallade skansar. Mer nutida är betongbunkrarna, Per Albin-forten, från andra världskriget.

Backsvala har sitt bo i de sandiga branterna. De lever i stora kolonier, så det är gott om bohål i slutningarna.

Riparia riparia
Sand martin

Den klorofylllösa växten **klintsnyltrot** kan inte själv tillverka socker utan får snylta från väddklint.

Orobanchae elatior
Knapweed broomrape

En **blåvinge** är på väg mot väddklintens lockande blommor för att suga nektar.

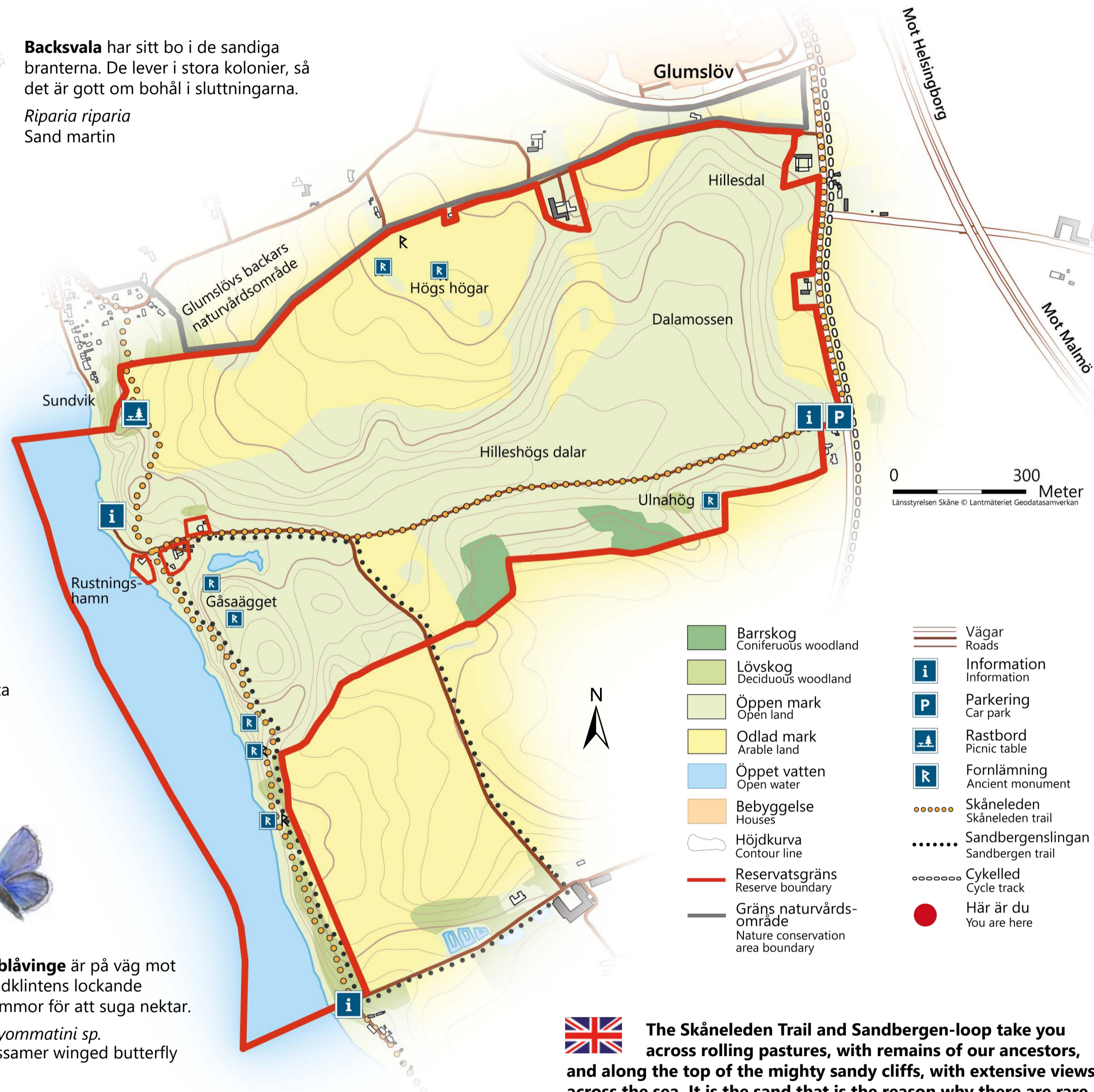
Polyommatus sp.
Gossamer winged butterfly

Väddklint
Centaurea scabiosa
Greater knapweed

Sandödlan trivs i den varma sandiga backarna. I parningstid är hanen vackert grön.

Lacerta agilis
Sand lizard

- Barrskog
Coniferous woodland
- Lövskog
Deciduous woodland
- Öppen mark
Open land
- Odlad mark
Arable land
- Öppet vatten
Open water
- Bebyggelse
Houses
- Höjdkurva
Contour line
- Reservatsgräns
Reserve boundary
- Gräns naturvårdsområde
Nature conservation area boundary
- Vägar
Roads
- Information
Information
- Parkering
Car park
- Rastbord
Picnic table
- Fornlämning
Ancient monument
- Skåneleden
Skåneleden trail
- Sandbergenslingan
Sandbergen trail
- Cykelled
Cycle track
- Här är du
You are here

The Skåneleden Trail and Sandbergen-loop take you across rolling pastures, with remains of our ancestors, and along the top of the mighty sandy cliffs, with extensive views across the sea. It is the sand that is the reason why there are rare plants and animals here, such as knapweed broomrape, sand lizard and sand martin.

The steep sandy cliffs are unique to this stretch of coastline and the island of Ven in the sundet. The steep sandy cliffs and the wide valley in Hilleshög were formed when the last ice sheet melted around 15 000 years ago.

The sandy slopes are home to many exciting plants. One of the most unusual ones is the yellow-pink knapweed broomrape. It has no chlorophyll and must therefore 'steal' sugars from greater knapweed. Sand lizards and various wild bees make their homes in the sun-warmed sand.

The Reserve contains several Stone Age settlements and burial mounds. There are also the remains of the defences built by Karl XII in the early 1700s. There are also more recent concrete bunkers: the Per Albin forts, from World War II.

Föreskrifter

Inom naturreservatet Hilleshögs dalar är det förbjudet att:

- ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
- ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmurar, naturföremål, kulturlämningar eller havsbotten,
- tälta eller sätta upp utrustning för övernattnig, eller ställa upp husvagn, husbil eller liknande,
- elda annat än med friluftskök,
- cykla annat än på väg,
- rida/köra med häst,
- medvetet störa betesdjur,
- medvetet störa fågellivet,
- gräva upp växter,
- placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch eller liknande,
- köra motordrivet fordon utanför väg eller parkeringsplats,
- parkera utanför anvisade parkeringsplatser,
- plantera eller så in växter eller sätta ut djur.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd:

- anordna tävling eller liknande arrangemang,
- fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom hävning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsprover av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Regulations

Within Hilleshögs dalar Nature Reserve it is forbidden to:

- bring a dog or other pet not physically held on a lead,
- remove, dig, bore, paint, or in any other way damage the ground, stones, stone walls, natural features, archaeological features or the sea bed,
- camp or put up equipment for sleeping overnight, or park up a caravan, camper van, or equivalent,
- light a fire other than with a camping stove,
- cycle other than on roads,
- horse ride/drive with a horse,
- intentionally disturb grazing animals,
- intentionally disturb the bird life,
- dig up plants,
- put out or put up notices, plaques, signs, posters, or equivalent,
- drive a motor vehicle other than on roads or car parks,
- park outside of the marked parking spaces,
- introduce plants (by planting or sowing seeds) or animals.

Without written permission from the County Administrative Board it is also forbidden to:

- organise competitions or equivalent activities,
- catch insects, spiders, snails, or other invertebrates other than with nets, by hand, or other selective methods, which does not destroy their habitat, with subsequent re-release within the nature reserve. This requirement does not apply to one-off specimens of species which are difficult to identify, on the basis that the record is registered in Artportalen, or equivalent database for threatened species, and that the collection does not contravene any wildlife protection regulations.

Naturreservatet Hilleshögs dalar bildades 1980 och omfattar ca 167 ha. Syftet med naturreservatet är att bevara en unik landskapsbild med betade marker, skydda den artrika floran och faunan, samt att trygga området för det rörliga friluftslivet.

Området ingår i EU:s ekologiska nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Nätverket skapades för att hejda utrotningen av växter och djur och för att skydda deras livsmiljöer.

Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Skåne
www.lansstyrelsen.se/skane

